

СУРГУЛЬ-ЭРДМИН ӨӨДЛТИН ШИН ХААЛГЪ

«Бяады-джиргялэ школмудин сургульдаг батруулгяна болн орн-нут-сургуль-эрдмин системиг цаарандыг делгрүүлгяна тускар» КПСС-н ИК болн СССР-н Министрмүдин Советин тезисмүдэр күүндөр келгэнд нерәден, Элет балгьсна школмудин багшнрин хург деер КПСС-н Элет балгьсна комитетин селгәтр үр М. Н. Бальзирова доклад кев.

Советин школин делгрлтин хаалгын тодрхагьар үзүлгч кесг то докладт темдглгдв. Келхд, революцион өмн Хальмгин газрт зуг 679 сургульчта 31 школ бәәсн болхла, өдгә цагт мана республикт 22. 588 сургульчта 229 школ көдлджәнә. Кемр, 1958-1959 сургуулин джилд Элет балгьснд 3500 сургульчта 17 школ бәädг болхла, 1965 джилд Элетин районд 6591 сургульчта 20 школ көдлхмн.

Сундин болн ах школмудиг оньгдуулгьгар парть болн правитель-темдглжәх төрмүд, сургульчын галгын күч-көлснлә залгьддг, дорас өдгж йовх багьчудиг сургульгяна болн теднд сургьмдж өглгяна кемджәг улм өөдлүлгянае иштә гарчхнь докладт темдглгдв.

1959-1960 сургуулин джилд экли школмуд оньгдаруулгьгар темдглгдсн зурагьгар Элет балгьсна 1-ч, 2-ч, болн 5-ч номертә долан джилә школмуд политехнизацин, тосхлтин авь-яста болн йирин 8 джилә школмудт хуврәгдджәнә. Лолад бәәсн 7-джилә школиг 8-джилә школд хуврәхн кергт, 160 ормта школ тосхн, мастерской болн 60 ормта интернат гаргьх кергтә. Эн тоот төрмүд күңәдгсн цагт, эн школла 4-ч номертә 7-джилә школиг негдүлдж болхмн. Ровенск 7-джилә школиг 8-джиләд хуврәхн кергт, эн школиг Чагьрт селәнд авч одхмн, тедн «Страна Советов» колхоз 60 ормта школ тосхсн бәәнә. Энд колхозин мөңгәр школин мастерской болн 60 ормта интернат тосххмн. Тегәд, Элетин районд 8-джилә 3 школ, селәнә 8-джилә 2 школ бәәхмн.

Элетин 1-ч номертә дундин

школ — делгү сургуулин политех-ническ 11-джилә школд хуврәгдх-мн. Элетин 2-ч номертә дундин школ — сургуулин 2—3 джилә болзгта селәнә эдл-ахун училищд хуврәгдхмн. Элетин 3-ч номертә дундин школ — сургуулин 2 джи-лә болзгта тосхлтин училищд хув-рәгдхмн. Вознесенск дундин школ — 8-джилә школин ул деер, селәнә эдл-ахун училищд хуврәгд-хмн. Буратинск дундин школ — сургуулин 2 джилә болзгта совхозин училищд хуврәгдхмн. Асхни школ-муд болн чирә дала даслгын икар делгрхмн.

— Цуг эн тоот оньгдаруулгын күңәгдхд шин школмуд, мастер-скойс, интернате тосхлгын эрк биш кергтә, ик гидг бүрдәмджин көдлмш, колхозмудин болн совхозмудин дөнх кергтә, — гидж доклад-чик темдглв.

Бичкдүдт герин көдлмш дасхлгын төриг ясулхн төлә, түрүн болдж, сургульчнрин эк-эцкнр дунд ик гидг цәәлгьврин көдлмш бүрдәхин болн герин көдлмш бичкдүдт заал-гьгар сән медрлтә багшнр белдхн туск селвг, 2-ч номертә дундин шко-лин багш Денисова орулдж өгв.

— Эврә кел даслгын төр — келн-әмтнә сургуль-эрдм делгрүл-хд ик гидг чинртә төр, — гидж 3-ч номертә дундин школин дирек-тор үр А. Э. Точиев келв. — Тер учрар мана школмудт хальмг кел даслгын нарн кевәр зуралдж, сур-гульч школд эклдг орснасн авч ах сургуль чиләтлән, тасрлтан угагьгар хальмг келиг джисәд дасад, орс келнлә әдл медрг болдж гарх зөвтә. Эврә кел даслгын иим бәәдл-тәгьгәр сургуулин программд орулх кергтә.

Цааранднь үр Точиев, бичкдүдт сургьмдж өглгын, школин көдлмш шүүүдж-шалгьдж хәләлгын эк-эцкн-рлә болн цуг оln-әмтнә бат залгьл-датагьгар кегдхиг, тедн дунд кех педагогическ көдлмш ик өөдән кем-джәнд тәвгдхиг заадж темдглв; багш-нрин политехническ медрл өөдлүл-

хн төлә курсмуд секх төр тәвб.

Негдгч номертә дундин школин директор үр Болдырев, школмуд политехническ сургуульта боллгь-нд селәнә эдл-ахун машид кергтәг темдгләд, эн туст колхозмуд болн совхозмуд, предприятие, РТС, завод-муд школмудт болн училищмүдт йоста дөнхгән күргцхәх зөвтә, — гидж келв.

Хойрдгч номертә дундин шко-лин директор үр И. С. Немичев, классин гардач багшнрин джалвин туск төр тәвб.

— Бидн классин гардачд сән гисн багшиг шииндәвдн, тер дотр клас-син гардач багшин көдлгд цагинь болн даалгьвринь икдүлнәвдн, зуг джалвинь нег кевтән үлднә, тегәд әднә материалнь урмднь багьрна, — гидж үр Немичев келв.

Балгьсна сургуль-эрдмин хал-хин ахдгч үр Беглеев, балгьсна районд тосхлтин чиләд уга школ-мудиг болн багшнр бәәх гермүдиг дарунь дуусхд болн колхозмудин школмуд, мастерскойс, интернате шинәс тосххд, КПСС-н балгьсна комитет болн балгьсна күңәгч коми-тет ик оньг өгх зөвтәг темдглв. Сургуулин систем оньгдарджәх учрар, 8-джилә сургуулин туск ши-шлнь закон авгдх зөвтә, терүнд предприятиесин гардачнр болн эк-эцкнр сургульчнрин төрт орлцлгь-ни зөвиг эрк биш орулхмн. — гидж үр Беглеев эврәннь селвгән келв.

— Биолог-багшнрт, сургульчн-рин зуна амрлгяна цагла харгьу-лж амрлг өгхмн, тедн сургульч-нрин производственн бригадсала хамдан йовдж, теднд селәнә эдл-ахун культурмудла сәәнәр таньддг чах сургьмдж өгцхәх зөвтә, — гидж КПСС-н Элет балгьсна коми-тетин пропагандин болн агитацин отделин заведующю үр В. М. Шара-пов келв.

Хурт болсн күүндврәр шинивр авгдв.